

TE GAST IN

Namibië

Maak kennis met het échte leven!

TE GAST IN **Namibië**

Samenstelling en redactie

Kees van Teeffelen

Uitgeverij Informatie Verre Reizen

Colofon

Uitgave

Informatie Verre Reizen VOF

Postbus 1504, 6501 BM Nijmegen

E info@tegastin.nl

I www.tegastin.nl

Samenstelling en redactie, Kees van Teeffelen

Foto-omslag, Penduka

Vormgeving, Mike van de Mortel

Druk, 4de druk, december 2019

ISBN 978 94 6016 0936

Andere uitgaven TE GAST IN:

Indonesië • Maleisië • Thailand • Cambodja • Vietnam • Japan • Bhutan • Nepal • India • Sri Lanka • Egypte • Marokko • Turkije • Jordanië • Iran • Oman • Tanzania • Madagaskar • Zuid-Afrika • Costa Rica & Panama • Cuba • Suriname • Colombia • Peru & Bolivia • Argentinië & Chili • Australië • Nieuw-Zeeland • VS & Canada

© 2019 Informatie Verre Reizen VOF

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van de auteurs en de uitgever.

Deze uitgave werd met de meeste zorg samengesteld. Indien deze toch onjuistheden blijkt te bevatten, kunnen uitgever en auteurs daarvoor geen aansprakelijkheid aanvaarden.

Inhoud

Blote borsten bij Zeeman Tobias Reijngoud	5
Landhervorming komt niet van de grond Tobias Reijngoud	14
Een kathedraal van zand en lucht Rolf Hendriks	21
Hoe onbedorven zijn de Himba? Marian van der Heide	24
Etosha blijft verrassen Rolf Hendriks	32
Het hart van de aarde Ton van der Lee	42
Ontmoeting met een trots volk Rolf Hendriks	50
Reisinformatie	59
Woordenlijst	70
Verdere informatie	72

Foto's: Rolf Hendriks

Rolf Hendriks

Etosha blijft verrassen

Etosha National Park is het mekka voor natuurliefhebbers in zuidelijk Afrika. Het park is zo groot dat je weinig last hebt van andere bezoekers. Er is enorm veel wild, het landschap is gevarieerd en het allerbelangrijkste: het park bestaat grotendeels uit vlak grasland. Je kunt de dieren dus van verre zien. Ideaal om in korte tijd veel verschillende diersoorten te spotten of om gericht op zoek te gaan naar specifieke soorten.

Ademloos wachten we af wat er gaat komen. Terwijl de schaduw van een enorme olifantsstier onze Toyota terreinwagen compleet verduistert, horen we alleen het gerommel van zijn buik, het flapperen van zijn oren en de heldere stem van onze eenjarige dochter die in een kinderzitje op de achterbank Sinterklaasliedjes zit te zingen. We hebben de olifant nooit horen of zien

aankomen bij de Goas-drinkpoelen in het midden van Etosha National Park. Hij moet geruisloos door de dichte begroeiing naar de auto zijn gelopen om te onderzoeken waar dat hoge, onbekende geluid vandaan kwam. Onze dochter kijkt de intens sturende olifant aan, lacht en legt nog wat extra enthousiasme in haar ‘Sinteklaassie bonne bonne bonne’. Terwijl onze dochter zichzelf langzaam in slaap zingt en nog slechts af en toe een mompelend ‘bonne’ zucht, schudt de olifant met z’n kop en draait zich om naar de poel om zijn dorst te lessen. Het stof van z’n grote kop dwarrelt via de geopende ramen de auto in. Sinds 2005 hebben we met ons gezin door de jaren heen meer dan honderd dagen in Etosha gekampeerd en geen dag was hetzelfde. Etosha verveelt nooit en verrassingen, zoals deze ontmoeting met een olifant, kun je elke keer weer verwachten.

Grote Witte Plek

Etosha ligt in het noorden van Namibië en is een van de grootste natuurparken van zuidelijk Afrika. De naam Etosha komt uit de

Het hart van de aarde

In het allereerste ochtendlicht is de woestijn nog grijs. De nacht is kil geweest en ik trek mijn slaapzak wat steviger om me heen. In de verte huilt een late jakhals. Ik dommel in en als ik even later weer wakker word, is de woestijn roze. De kameeldoornbomen werpen lange schaduwen. Het is doodstil in de Namib. De golvende vlaktes strekken zich naar alle kanten eindeloos ver uit. Nergens is een dorp of een stad, nergens asfalt of beton. Overal om me heen is rust en eenzaamheid.

Als ik mijn ogen dicht doe en goed luister, hoor ik het hart van de aarde kloppen. Daarom ben ik hierheen gekomen. Ik wilde het drukke Nederland ontvluchten, verkocht mijn bedrijf, nam een enkele reis Kaapstad en kwam terecht in deze uithoek van de woestijn. Een kilometer verderop staan op een kruispunt van drie onverharde wegen twee huisjes en een winkel. De twee mannen die de winkel drijven, leiden een hard bestaan. Soms komt er een auto langs zodat ze wat blikjes bier of frisdrank verkopen, of een stuk vlees van het wild dat ze in de woestijn schieten. Achter de winkel is een kleine moestuin, die half onder het zand verdwenen is. Ik heb mijn kamp een stuk verderop ingericht, in de bedding van een droge rivier, en help elke dag een paar uur in de winkel. Hier woon ik nu al meer dan een jaar. De bergen in het oosten steken zwart af tegen de ochtendhemel, die snel helderder wordt. Daar hebben de adelaars hun nesten, zwerven zebra's over de rotsige paden en loeren luipaarden op

Foto: Shutterstock

de jonge dieren die niet dicht genoeg bij de kudde blijven. De vlaktes zijn het domein van de springbokken, de kudu's en de gemsbokken. Ze zwerven ongestoord rond in dit enorme gebied, dat zich uitstrekt tussen het centrale Namibische plateau en de koude oceaan, ver weg in het westen. Vroeger waren hier grote farms, waar merinosschappen werden gefokt. Ze konden goed tegen de droogte, en hun vachten brachten veel geld op in Europa en Amerika. Maar merinos is al lang niet meer in de mode, niemand draagt meer bont en de farms zijn opgekocht door de regering die ze heeft samengevoegd om er een gigantisch park van te maken.

In de omgeving zijn nog een paar boeren die proberen te overleven. Het zijn de afstammelingen van Zuid-Afrikaanse voortrekkers en Duitse kolonisten. Hun boerderijen heten Donkerhoek, Weltevreë of Dieprivier. Het is de laatste generatie, want de woestijn wordt steeds droger en de tijd van de blanken is in dit land voorbij. Hun kinderen willen naar Australië of Nieuw-Zeeland. Ook mijn twee vrienden bewonen de resten van wat ooit een welvarende farm was. Overal liggen kapotte onderdelen van

Ontmoeting met een trots volk

Geluidloos lopen de medicijnman en de tolk voor ons uit. Slechts gehuld in springbokhuiden versmelten hun slanke, zandkleurige lichamen bijna met het schelle middaglicht en het gele poederzand van de Kalahari. Ze lijken op de langgerekte figuren die we enkele dagen geleden zagen op duizenden jaren oude rotstekeningen. En dat is geen toeval. De oude man en de jonge vrouw voor ons zijn namelijk San-nomaden. Ze behoren tot één van de oudste nog bestaande jager-verzamelaar culturen ter wereld.

De San zijn de oorspronkelijke inwoners van zuidelijk Afrika en wonen al bijna 45.000 jaar in Zuid-Afrika, Namibië, Botswana en Angola. Millennia lang leefden ze zoals hun voorouders dat deden in de steentijd. Tot ook zij in contact komen met de moderne tijd. Ineens bevinden zij zich in een wereld van auto's, koelkasten en social media.

Hoewel de San geen behoefte hebben aan deze innovaties, denken politici daar anders over. Volgens hen gaat niet goed met de San. En dat is een understatement: het gaat belabberd met hen. De regeringen van Zuid-Afrika, Namibië, Botswana en Angola willen de resterende 100.000 San laten opgaan in de moderne maatschappij. Zij vinden jager-verzamelaars niet meer van deze tijd en willen dat ze boerenknecht of dienstmeid worden. Bovendien bleek hun land opeens erg waardevol toen er rond 1980 diamant houdende grondlagen werden gevonden. Met als gevolg dat de zachtaardige San zonder pardon van hun land

Foto's: Rolf Hendriks

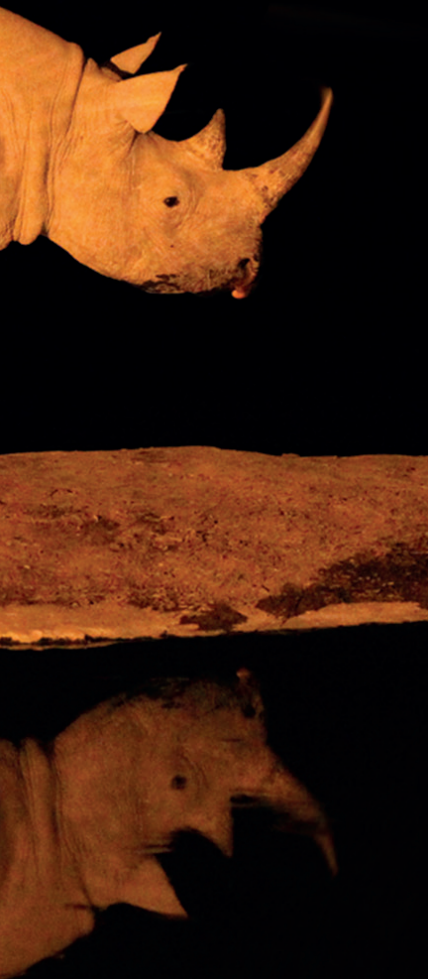
werden gedeporteerd, zodat dit kon worden gebruikt voor diamantwinning, veehouderij en toerisme. De dorpen van de San werden gesloopt, hun watervoorzieningen vernietigd en de bewoners geïntimideerd en afgevoerd. Ze werden geherhuisvest in nieuwe dorpen buiten hun voormalige leefgebieden. Vijfendertig jaar later leven veel San nog steeds in die kunstmatige dorpen, waar ze niet mogen jagen. Wie zich niet aan dit verbod houdt wordt gearresteerd en mishandeld. Ze zijn voor hun levensonderhoud afhankelijk van voedseluitgiftes door de overheid. Deze situatie leidt tot alcoholisme, depressies, werkloosheid, huiselijk geweld en ziektes zoals TBC en AIDS.

Aandacht voor het lot van de San

Eén zo'n San-detentiecentrum is het dorpje Grashoek op de grens van Namibië en Botswana. In 2013 heb ik het met mijn gezin bezocht. Een kaal, stoffig en naargeestig oord vol gedesillusioneerde mensen zonder toekomstdromen. Een hoog hek

Foto: Rolf Hendriks

Reisinformatie

Adressen

Communicatie

Documenten en douane

Elektriciteit

Eten en drinken

Feesten en festivals

Flora en fauna

Foaien en bedelen

Fotograferen

Geld

Gezondheid

Inkopen

Klimaat

Land en bevolking

Openingstijden

Religie

Tijdsverschil

Voorzorgsmaatregelen

Websites

Woordenlijst

Verdere informatie

Boeken

TE GAST IN **Namibië**

De landenuitgaven TE GAST IN bevatten artikelen van meerdere auteurs die een speciale band hebben met een land. Zij schrijven op levendige wijze en met kennis van zaken over onderwerpen die hen na aan het hart liggen. Het geeft een opmerkelijk goed inzicht in de levenswijze en omgangsvormen van de bewoners van het land. Bovendien bevat elke uitgave nuttige reistips. Een aanrader voor iedereen die interesse heeft voor verre landen en wil weten wat er achter de schermen gebeurt.

Namibië is het land van uitgestrekte natuur, lege woestijnen en indrukwekkende wildparken. We bezoeken Etosha N.P., een van de grootste natuurparken van zuidelijk Afrika. In het vlakke open landschap kun je hier in korte tijd veel diersoorten spotten. Maar Namibië is ook het land van vele volken. Er wonen tal van Afrikaanse stammen zoals San, Himba en Damara, maar ook Duitsers, Afrikaners en Chinezen. Deze uitgave laat je kennismaken met dit bonte gezelschap. In het hoge noorden ontmoeten we Johannes, een keuterboer die maïs probeert te verbouwen in de gortdroge woestijn. Bij Opuwo brengt gids Festus ons in contact met de traditionele Himba-cultuur. En in de woestijn aan de grens met Botswana maken we kennis met de fascinerende leefwereld van de San, de oorspronkelijke bewoners van Namibië. Ze ontvangen ons gastvrij in hun hutten en laten zien hoe ze overleven in de natuur.

'TE GAST IN *is het ultieme voorpretboekje*'
Flying Dutchman Magazine

www.tegastin.nl